

SCHAR VAN DUIZEND ZUCHTEN

Schar is in het najaar en de winter dé platvis die vanaf het strand wordt gevangen. De techniek om deze smakelijke consumptievis aan de schubben te komen is niet al te ingewikkeld. Begin deze herfst strooide Henk Vane (62) met tips en trucs tijdens een vroeg laagwatertijd aan het strand van Westenschouwen.

TEKST: JORAN BAL > FOTOGRAFIE: SANDER BOER

Na het bedwingen van 'de trap der duizend zuchten' is er licht in de duisternis. Bovenaan de strandovergang bij Westenschouwen zien we in het donker de felle koplampen van twee heftrucks die druk bezig zijn om de strandpaviljoens gereed te maken voor het komende winterseizoen (en de bijbehorende stormen). "De zomer is nu echt voorbij. Al is het voor eind oktober met temperaturen van 20 °C nog aardig warm", zegt Henk Vane. Met ferme tred zet hij samen met vismaat Niek de afdaling in om daarna rechtsaf te slaan. "Je ziet dat hier een geul loopt", wijst hij als we iets afdalen om daarna weer ruim een meter te stijgen. "Deze mui loopt met vloed razendsnel vol, dus we moeten zorgen dat we op tijd weer terug zijn. Anders halen we een nat pak."

EXPERIMENTEREN

Dat we deze sessie vrijwel direct na laagwater starten is niet alleen daardoor ingegeven. "Met laagwater kun je met een stevige worp gemakkelijker dieper water bereiken. Daar houdt de schar zich overdag vaak op. In het donker komen ze wat dichterbij de kant." In het licht van zijn hoofdlamp tuigt Henk zijn hengel snel op. Aan de clip op de voorslag bevestigt hij een onder- >>

>> SCHAR CULINAIR

Schar is een lekkere vis die qua smaak overeenkomt met schol. Neem je schar mee voor in de pan, maak deze dan eerst schoon (schubben eraf schrapen, staart, vinnen en kop verwijderen, even schoon spoelen) en laat de vis daarna minstens een dag in de koelkast 'besterven'. Vervolgens kun je kiezen voor frituren of bakken. In de frituurolie (die kun je meerdere keren gebruiken voor schar) is vier minuten bakken in 170-180 graden prima voor kleine scharretjes, grotere exemplaren mogen wat langer. Schar bakken doe je met een kneepje vloeibare boter en dezelfde hoeveelheid olijfolie. Bak eerst de witte buikzijde op een hoog vuur en zet dit daarna laag om spetteren te voorkomen. Keer de vis vervolgens om en zet het vuur weer hoog. Zodra er een kleurtje en/of korstje op komt is de vis goed. Tip: in een frietpan gaat dit sneller dan in een koekenpan (reken in het laatste geval op 5 minuten voor de kleinste vissen). Voor het frituren/bakken kun je een beetje zout of wat kant-en-klare viskruiden over de vissen strooien.

Vismaat Niek met een doublet schar.

‘SCHAR IS DOL OP KRAALTJES, GLIMMERS EN LEKKER FELLE KLEUREN, DUS LEEF JE UIT BIJ HET PIMPEN VAN JE HAAKLIJNEN EN DE ONDERLIJN’

lijnmontage met gekleurde haaklijntjes. “Een beetje felle kleur en bling is voor de schar niet verkeerd. Je kunt dus zeker naar hartenlust experimenteren met kraaltjes en glimmers. Het is sowieso altijd even uitvogelen wat precies werkt. Variër bijvoorbeeld met afhouders, langere haaklijnen of bepaalde kleuren lijn.” Nadat de haken van aas zijn voorzien gaat de onderlijn met een stevige worp richting de horizon, waarna de hengel in de steun wordt gepositioneerd.

‘RUBBEREN’ STOPPER

Direct gaat Henk aan de slag met het beazen van de volgende onderlijn. “Dan kun je meteen weer door nadat je binnen hebt gedraaid. Dat is niet onbelangrijk, want zeker nu het water nog relatief warm is zijn de garnalen en krabben volop actief. Ze noemen het hier het krabben-gat, en dat is niet voor niets.” Als hij na een minuut of tien de boel binnendraait zijn alle haken inderdaad

kaalgevreten. Om de aasrovers een hak te zetten, prikt Henk behalve een zeepertje plus slikzagertje ook een stukje mesheft op de haak. “Dat heb ik extra taai gemaakt zodat het als stopper dient en de krabben demotiveert. Je snijdt de mesheft in reepjes, gooit er flink wat keukenzout overheen en na een nachtje is het net stevig rubber. Bovendien stinkt het niet en bederft het niet, dus je neemt het heel gemakkelijk (weer) mee.”

VIS WAKKER GESCHUD

Ook de tweede en derde draai leveren geen vis op, maar dat brengt Henk niet van zijn stuk. “Rondom de kentering van het tij gaat de beet er vaak even uit. Begint het daarna te stromen, dan wordt de vis ook weer actief.” Als de vloed erin komt meldt de eerste schar zich inderdaad. “Nog geen gigant, maar het begin is er.” De vis is groot genoeg voor in de pan – schar heeft geen minimummaat, maar klein spul gaat terug om

De mui achter de zandbank wordt op tijd doorkruist om niet opgesloten te raken

>> MATERIAAL

- HENGEL:** 4.50 meter, 150-300 gram werpgewicht
- MOLEN:** 10000 formaat
- HOOFDLIJN:** 22/00 nylon
- VOORSLAG:** taps toelopen van 22/00 naar 60/00 nylon
- ONDERLIJN:** 60/00 nylon
- HAAKLIJN:** 6,8 kg amnesia
- HAAK:** maat 6, schar heeft een klein bekje
- AAS:** zeepieren, (slik)zagers en witjes

Een stukje gezouten mesheft dient als stopper en maakt het de krabben en garnalen moeilijk om het aas van de haak te roven.

groter te groeien – dus belandt hij in de zak met water die aan de hengelseun hangt. Die wordt niet veel later vergezeld door twee andere scharren die bij een volgende draai op de kant komen. Iets verderop noteert kompaan Niek zelfs een driedraai, met kort daarna een enkele schar. “Het opkomende tij lijkt de boel onder water wakker te schudden. Al zou je met die stevige zuidwestenwind – kracht 5, recht op de kop – wel verwachten dat de vis in het gewoel op de bodem sowieso al druk op zoek is naar voedsel.”

STOF TOT NADENKEN

Nu de vis happig lijkt te zijn, besluit Henk de onderlijn iets korter in het water te laten liggen. “Ik begin meestal op tien minuten. Zit het aas er dan nog aan, dan wordt dit wat langer. Is het aas eraf of heb ik vis, dan wordt het interval iets korter.” Dat hij ‘klokt’ komt door de nylon hoofdlijn. “Daar zit zoveel rek in dat je op grote afstand geen beet kunt

waarnemen op de hengeltop. Van daar dat ik op tijd vis.” Waar we ons stiekem opmaken voor een scharrenbal, komen we echter bedrogen uit. De rest van de sessie laat zich geen schar meer zien. Glimmers, geclipte haaklijnen voor extra afstand, rode afhouders, zagers zo zacht als snot, korte worpen: het mag allemaal niet baten. De enige vis die

zich meldt vlak voordat we door de vloed van de zandbank worden verdreven is een bot. “Dit zijn van die dingen die stof tot nadenken geven”, peinst Henk als we door de mui richting het strand waden. “Gelukkig loopt het scharseizoen nog tot en met maart – met vaak nog een opleving in mei – dus we kunnen volop in de herkansing!”

Bot als bijvangst bij deze scharsessie.